

‘Kun je tulpen telen in Bleiswijk?’

De grootste concentratie van tuinbouwexperts ter wereld. Zo omschreef teamleider Sjaak Bakker de businessunit Glastuinbouw & Bloembollen van Wageningen University & Research in Bleiswijk. Tijdens de editie van het Flower Science Café die er op donderdag 21 juni 2018 plaatsvond, bleek dat de verhuizing van het bloembollenonderzoek van Lisse naar het hart van de Nederlandse glastuinbouw veel efficiency- en synergievoordelen biedt. Maar enige scepsis is er ook. ‘Kun je tulpen telen in Bleiswijk?’

Tekst: Cees de Geus | Fotografie: René Faas

Onderzoeker Gerben Messelink vertelde over teeltverstijgende projecten, zoals de biologische bestrijding van mijten.

Eric Poot, teamleider Gewasfysiologie: “We willen daar zijn waar het relevant is voor de bollenteelt.”

Een gebied met veel kassen, waarin bloemen, planten en vooral ook glasgroenten veelal op substraat worden geteeld, en kleigrond die zich goed leent voor de teelt van aardappelen en spruiten. Dat is de omgeving waarin ook het bloembollenonderzoek de komende jaren wortel moet schieten. Tijdens het Flower Science Café, op 21 juni, draaide WUR-teamleider Sjaak Bakker van de businessunit Glastuinbouw & Bloembollen er niet omheen: de verhuizing was onvermijdelijk en kan niet los worden gezien van de opheffing van het Productschap Tuinbouw en de nieuwe publiek-private leest waarop het tuinbouwonderzoek is geschoeid.

VEEL RAAKVLAKKEN

Diverse reorganisaties reduceerden het aantal bloembollenonderzoekers in Lisse de afgelopen jaren tot acht, waardoor volgens Bakker een ‘kritische ondergrens’ werd bereikt. Tot zover het sombere nieuws, wat Bakker betreft, want tijdens het Flower Science Café benadrukte hij dat de verhuizing naar Bleiswijk veel efficiency- en synergievoordelen biedt. “Thema’s als ‘energie en klimaat’, ‘water en emissie’ en ‘duurzame gewasbescherming’ spelen niet alleen in de glastuinbouw maar ook in de bollenteelt. ‘Het nieuwe telen’ en ‘Het nieuwe vermeerderen’ hebben veel raakvlakken. Dankzij de vele crossovers kunnen we veel van elkaar leren. ‘Vermindering van de verdamping bij de broeierij van tulpen’ is een voorbeeld van onderzoek dat in Lisse is gestart en dat naadloos past binnen het thema ‘energie en klimaat’ en kan profiteren van de hier al opgedane plantenfysiologische kennis.”

‘BUITENGEBEUREN’

Bakker stipte de recente vrijstelling van het gebruik van ECA-water bij de desinfectie van proceswater in kook-, speel- en dompelbaden aan als een goed voorbeeld van het grote belang van onderzoek voor de sector. In verband met de komst van de bollenonderzoekers wordt de WUR-locatie in Bleiswijk met 250 m² kantoor- en laboratoriumruimte uitgebreid en dat wordt zeker geen ‘eilandje’ binnen het glastuinbouwonderzoek, voorspelde hij. “Ook een thema als ‘high tech systemen’ biedt veel synergiemogelijkheden. De

Vreemde naam?

De meeste glastuinders en bollentelers zal het worst zijn, maar taalpuristen is het vast een doorn in het oog: de nieuwe naam van de WUR-businessunit waarin het bloembollonderzoek is opgegaan. 'Glastuinbouw & Bloembollen' is een combinatie die schuurt. Maar 'Glastuinbouw & Bloembollenteelt' werd wellicht als te lang beoordeeld, om maar te zwijgen van het alternatief: 'Glasgroenten, glasbloemen en -planten en bloembollen'. Kortom: 'Glastuinbouw & Bloembollen'. Niet helemaal correct, wel duidelijk.

gerberascout die in de gerberateelt meeldauw in een vroeg stadium detecteert, kan wellicht een impuls geven aan de ontwikkeling van een automatisch ziektezoekstelsel in de bollen."

Dat Bakker ook enkele innovatieve voorbeelden uit de glasgroenteteelt aanhaalde, die verder afstaat van bollentelers dan de sierteelt onder glas, inspireerde een van de aanwezigen misschien tot de vraag of het 'buitengebeuren' straks niet ondersneeuwt. "Nee", beloofde Bakker. "We houden elders proefvelden aan en hebben hiernaast net twee hectare aangekocht." Eric Poot, teamleider Gewasfysiologie, wees in dat verband op het project 'Vitale lelieteelt' waar hij later dieper op in zou gaan. "Er ligt een proefveld in Drenthe. We werken samen met Proeftuin Zwaagdijk en we zijn in overleg met Hobaho. We willen daar aanwezig zijn waar het relevant is voor de bollenteelt."

'CLUB VAN 100'

Namens de vernieuwde businessunit Glastuinbouw & Bloembollen greep onderzoeker Jan Willem de Vries het Flower Science Café aan om de 'Club van 100' toe te lichten, die is opgericht toen duidelijk werd dat de vertrouwde geldstromen richting het tuinbouwonderzoek opdroogden. "Gericht op toeleveranciers en handelsbedrijven in de glastuinbouw, betekent de Club van 100 het verschil tussen een kennisachterstand en een kennisvoorsprong. Momenteel hebben we meer dan 70 leden, die minimaal twee jaar lang € 15.000 per jaar betalen. De helft van dat geld gaat naar Business-to-Business-onderzoek, waarvan de resultaten voor privégebruik zijn. De andere helft gaat naar pre-competitief onderzoek, waar de hele sector zijn voordeel mee kan doen. In navolging van de glastuinbouw, ben ik ervan overtuigd dat de Club van 100 ook in de bloembollenteelt het gat kan opvullen dat het Productschap Tuinbouw op onderzoeksgebied heeft achtergelaten."

Namens de Keukenhof plaatste directeur Bart Siemerink daar kanttekeningen bij. "Heeft de bollensector de omvang en de slagkracht om er op een goede manier gebruik van te kunnen maken? Welke ondernemers of organisaties gaan de vragen definiëren waarmee de onderzoekers in Bleiswijk aan de slag kunnen?"

VITALE LELIETEELT

Voordat het Flower Science Café zijn naam maakte, in de vorm van een afsluitende 'netwerkbijeenkomst', kregen de bezoekers een rondleiding door de goed geoutilleerde kassen van de WUR-businessunit Glastuinbouw & Bloembollen. Eric Poot, teamleider Gewasfysiologie, ging daarbij uitgebreid in op het project 'Vitale lelieteelt', dat onder het motto 'van cyclische teelt tot eenrichtingssysteem' de lelieteelt moet verduurzamen door ziektevrij weefselweekmateriaal onder beschermde omstandigheden door te telen tot grof plantgoed. Onderzoekster Ineke Stijger gaf een toelichting op het project 'Plantenvirussen in het vizier', dat zich onder andere richt op de virusziekten TVX en Augustaziek in tulpen. Haar collega Gerben Messelink zoomde in op een van de projecten die teeltoverstijgend zijn en dus het best kunnen worden aangepakt op een locatie met glastuinbouw- en bloembollonderzoek onder één dak: de biologische bestrijding van mijten, waaronder de tulpengalmijt, in onder andere tulp, braam, gerbera en bromelia.

EVERGREEN

Kun je bollen telen in Bleiswijk? Tijdens een toelichting van onderzoeker Martin van Dam op het Evergreen-onderzoek naar 'plantengroei bevorderende rhizobacteriën', werd die vraag bevestigend beantwoord. Met dien verstande dat de teelt niet in de grond plaatsvond, maar in bakken in het laboratorium. "Daarvoor hebben we met fusarium besmette zandgrond laten aanrukken, die afkomstig was uit teeltgebieden." De resultaten van de laboratoriumproeven vormen volgens Van Dam het uitgangspunt voor een vervolg, in de vorm van een 'proefopzet op een praktijkperceel'. ♦